

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Dei consilium & dispositio in Remp. sæcularem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

ferant Deo, hostias viuentes, omnes sensuum voluptates refranantes. *Facies* verò aquila desuper erat ipsorum quatuor animalium: quæ aquila Statum significat Episcoporum & Prælatorum, qui perspicaciori videndi facultate præditi ob contemplationem, gubernationi reliquorum cum magna prudentia ac discretione attendunt. omnes autem hos Status mouet dirigitque vnus spiritus Christi, qui eos charitate connectit, & ad propria cuiusque Status opera conformiter mouet: sicut vna eademque anima diuersa sui corporis membra mouet Et quamuis pugnae & cōtradiçiones non desint, siue illa eueniant ex complexionum diuersitate, siue ex ira & inuidia hostium: diuinus tamen spiritus ita hanc coniunctionem in Ecclesia seruat, vt neque ipsi Status, nec concordia inter eminentiores, qui in eis sunt constituti, sint vnquam defecturi. Ac propterea quasi stupore pleni dicunt Angeli, *d quid videbis in Sulamite, nisi choros castrorum?* Chori continet multitudinem cantorum, siue saltantium, qui magna concordia & alacritate suam musicam aut saltum peragunt: *castra* militum complectuntur multitudinem, qui magna conformitate, licet nõ sine timore, contra hostes pugnant. Quid igitur videbis in sponsa veri Salomonis, hoc est Ecclesia, cuius nomen est Sulamites, quod *pacificam* sicut eius sponsus significat? quidquid in ea est, *chori* sunt Virginum, Religiosorum, & Ecclesiasticorum, qui in laudibus Deo decantandis occupantur: & *castra* Episcoporum, Prædicatorum, ac Magistrorum, qui eius ab hostibus defensionem semper attendunt. Et in omnibus Statibus aliquos habet cōiunctissimos, & ad pia opera exercenda valde cōcordes: nunc cum magna quiete & pace, quæ fructus est eius victoriæ; nunc cum graui pugna, tali tamen, quæ veram pacem non auferat, quia non succumbunt in ea.

§. 2. *Dei consiliium & dispositio in Rempub. seculari.*

QVID QUID hactenus de vniuersa Ecclesia, & Republ. Ecclesiastica diximus, explicabimus nunc in seculari. Hæc ex diuino consilio ac prouidentia distribuitur in varios Status & Officia, quæ ad bonam ipsius conseruationem & augmentum adeo sunt necessaria, vt (quemadmodum S. Thomas ostendit) in ipso Innocentiæ Statu fuisset aliqua inter homines inæqualitas, vt alij essent maiores, alij minores; superiores alij, alij subditi: quamuis non ea differentia fuisset, quæ nunc est, Dominorum & Mancipiorum, diuitum, & pauperum egenorum; nec alia officiorum mechanicorum varietas, quæ post Originis peccatum sunt inuenta: quamobrem Deus Dominus noster suæ gubernationis dispositionem mutauit. Nam primum quoniam multi homines futuri erant scelerati, pacisque communis & Iustitiæ perturbatores: constituit, vt alij officium haberent *Gubernatorum* ac Iudicum, cum autoritate condendi leges iustas, quibus improbos coercerent,

d Cant. 7.1.

In Ecclesia
chori &
Castra.

Varij status
in seculo ne-
cessarij.
1. p. 9. 96. n.
3. & 4.

Iudicos.

rent,

rent, bonos verò dirigerent: ac proinde possent improbos & insolentes punire. Ac propterea voluit, alios esse subditos, & inferiores, qui tenerentur obedire, & subijcere se maioribus. Cumque dissensiones ac bella inter diuersas familias, ac ciuitates orirentur, cœpta est ars *militaris*, in qua distincta fuerunt officia designanda, eò quòd necesse esset, non omnes milites æquales esse, aut proprio capite gubernari; sed certos habere capitaneos, quibus obedirent: sicut & huiusmodi Generalem, cui subijcerentur. Ex quo orti sunt Status Imperatorum, Regum, & Principum; & officia Ducum, Comitum, & Marchionum, & aliorum Reipubl. Magnatum, quæ omnia sunt à diuina prouidentia constituta, iuxta illud Apostoli: *Omnis auctoritas potestatis subditis a se: non est enim potestas, nisi à Deo: quæ autem sunt, à Deo ordinata sunt; itaque qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit. Nam Princeps, minister Dei est, b in laudem bonorum, & vindictam malefactorum, b non enim sine causa gladium portat, instrumentum scilicet ad puniendum malum.*

Post peccatum etiam ortæ sunt & auctæ corporales hominum necessitates, quoad habitationem, domum, indumentum, cibum, & aliæ innumeræ: ad quarum subsidium diuina prouidentia inspirauit diuersa artificia, & officia, ita vt aliqui essent fabri, lignarij, & ferarij; alij sartores, alij agricolæ, & hortorum cultores: quia his omnibus Respubl. indigebat. Et quoniam possibile non erat, vt singuli omnes artes discerent: quia non sunt ad omnes exercendas apti; nec se potuissent tot curis onerare, quot tum instrumenta, tum varia media ad eorum vsum requirebantur: voluit prouidentia diuina pluribus ea distribuere, dans aliquibus propensionem, & aptitudinem ad aliquas; alijs verò ad alias, prospiciendo suauiter & efficaciter omnium necessitatibus. Alius enim vestes alijs parat, à quibus frumentum; alius frumentum præbet, & calceos accipit, & alij instrumenta conficiunt, quibus alij in suis artibus vtantur. Et sic splendet Sapiencia diuina, quæ (vt Sapiens dixit:) *c attingit à fine vsque ad finem fortiter, & disponit omnia suauiter*, ita vt nunquam desint homines, qui hæc officia suauiter, & non inuiti exercent: vt hominum Respubl. conseruetur. Perpendit hoc misericorditer Sapiens referens continuos Agricultorum labores, & aliorum, dicens: *d Qui tenet aratrum, & qui gloriatur in iaculo, stimulo boues agit, & conuersatur in operibus eorum, & enarratio eius in filiis taurorum, cor suum dabit ad versandos sulcos, & vigilia eius in sagina vaccarum. Sic omnis Faber & Architectus, qui noctem tanquam diem transigit, qui sculpsit signacula sculptilia, & assiduitas eius variat picturam; cor suum dabit in similitudinem picturæ, & vigilia sua perficiet opus. Sic faber ferrarius sedens iuxta incidem, & considerans opus ferri: Vapor ignis vret carnes eius, & in calore fornacis cœcertatur. Vox mallei innotat aurem eius, & contra similitudinem vasis oculus eius, cor suum dabit in consummationem*

Milites.

a Rom. 13. 1.

b 1. Pet. 2. 14.

Mechanica
artes.Propensio
varia à Deo

c Sap. 8. 1.

d Eccl. 33. 26
vsque ad finem cap.

operum, & vigilia sua ornabit in perfectionem. Sic Figulus sedens ad opus suum, convertens pedibus suis rotam, qui in solitudine positus est semper propter opus suum, & in numero est omnis operatio eius. In brachio suo formabit lutum, & ante pedes suos curvabit virtutem suam. Cor suum dabit, ut consummet limitationem, & vigilia sua mundabit fornacem, omnes hi in manibus suis speraverunt, & unusquisq; in arte sua sapiens est. sine his omnibus non adificatur civitas, & tamen in Ecclesiam non transilient. Super sellam Iudicis non sedebunt, testamentum iudicii non intelligunt, quia ad hæc officia & dignitates in Ecclesia, aut Rep. apti non sunt, sed creaturam cui confirmabunt, & deprecatio illorum in operatione artis, ad eam accommodantes animam suam, quia ad eam exercendam talentum & aptitudinem à Deo acceperunt. Hæc Sapiens.

HINC etiam orta est post peccatum diuitem & pauperum varietas, quam ob varios fines providentia diuina constituit: & unus ex præcipuis est, ut prædicta necessaria varietas in Republ. conseruetur, nisi enim in diuitijs & paupertate hæc varietas esset, vix possent huiusmodi variæ artes, & mechanica artificia exerceri. Paupertas enim efficit, ut pauperes ad eam artem & officium animum applicent, in quo possint necessariam sibi ac familiæ suæ sustentationem acquirere: diuitiæ verò etiam sunt necessaria, ut possint diuites alijs maioris momenti officijs attendere, & pauperibus præbere, quæ ad artes suas exercendas sunt necessaria. Nec est quod propterea diuites sese erigant, nam magis ipsi pauperibus indigent, quam ipsi indigeant pauperes: exiguum enim fructum illis adferrent agri multi, vineæ, & pecora, & armenta: nisi essent aliqui pauperes, qui proprii commodi causa, & agros colerent, & pecora custodirent. Et quid illis argentum & aurum profuisset, nisi essent qui & cibum ipsis præpararent, & vestes conficerent, ac domos ædificarent: & quomodo aurum & argentum in ipsorum potestatem venisset, nisi fuissent pauperes, qui ex terræ fodinis illa extraherent, & alij Artifices, qui ea purgarent, elaborarent, ac denique pecuniam cuderent: pauperes item quomodo potuissent aliquibus horum frui, nisi diuites essent, qui maria nauigarent, & efferrent adferrentque ea in nauibus quæ in diuersis sunt regionibus: & quomodo nauis dominus potuisset illam gubenare, ac nauigare, nisi multi pauperes adessent, qui mercedis causa illum iuuarent: disposuit itaq; providentia diuina hanc in diuitijs & paupertate imparitatem, ut omnes possent quantum opus esset, rebus omnibus uti, seque mutuo iuuare, hic pecuniâ, ille industriâ, alius labore.

EX HUIUSMODI imparitate & inæqualitate hominum orta est etiam illa, ut aliqui sint Domini, aliqui mancipia; alij heri, alij famuli: ut alij sint qui præscribant præcipiantq; facienda, alij qui illis obsequantur. quod eadem providentia diuina ita disposuit, ut onera curarum & laborum cor-

Paupertas
inuenit ar-
tes.

Diuites
pauperibus
plus indigēt.

poralium in varios homines distribueret, ita ut vnam partem domini, aliam famuli sustinerent. & quamuis corporalium laborum onus ipsi corpori sit molestius, at sollicitudines & curæ non sunt spiritui minus molestæ: Domino enim incumbit cura toti familiæ de rebus necessarijs prouidendi, de vestitu, cibo, & multis alijs quibus illa indiget: cum tamen famulus ab huiusmodi cura sit liber, solumque corporalem laborem iuxta præscriptum subeat; aut partem etiam aliquam sollicitudinis, quæ illi committitur.

Hinc denique disparitas orta est familiarum quo ad genus & profapiam, ut alij nobiles sint, alij plebeij; alij liberi & generosi, alii vectigalia & tributæ pendentes: & huiusmodi aliæ sunt differentiæ ex nationum & familiarum origine ortæ. Quamuis enim Deus Dominus noster *efecerit ex vno omne genus hominũ*, ut in hoc omnes essent æquales, sicut sunt in conceptione & natiuitate; in morte & corruptione corporis: at postea necessaria fuit huiusmodi *familiarum distinctio*, ut alia esset alia nobilior, orta ex heroicis aliquorum hominum factis, & ex enormibus aliorum peccatis. Ex qua causâ linea ex *Adam* per *Seth* prælata est generationi ductæ per *Cain*, quæ tota perit in diluuiio. Et quamuis noluerit Deus in *Arcam Noë* mancipia vlla aut famulos ingredi, sed tres tantum eius filios cum suis vxoribus, ex quibus reliqui propagarentur, ut æqualitas in omnibus seruetur: postea verò linea *Noë* per *Sem* fuit ei prælata, quæ fuit per *Cham*. Et ipse Dominus ex linea illa *Sem* elegit *Abraham*, cuius descendentes per *Iaac* prætulit descendentes per *Ismaëlem*: & in filiis *Iaac*, relicto *Esau*, elegit *Iacob*, & duodecim Tribus, quæ à duodecim eius filiis fuerunt propagatæ, inter quas prætulit Tribum *Leui* in spiritualibus, & Tribum *Iuda* in temporalibus. Ex quo apparet, hanc generis inæqualitatem, sicut aliàs, ordinatam fuisse & approbatam à prouidentia diuina, in eos fines & vtilitates, quas sensim in particulari de singulis dicemus.

CAPVT II.

CHRISTVM DOMINVM NOSTRVM PECV-
liarem habere curam Statuum & Officiorum corporis sui
mystici, hoc est, Ecclesiæ: & ipsummet exemplar
esse perfectionis cuiusq; illorum, &
quænam hæc sit.

QVEM ADMODVM Christus Dominus noster verus Deus & homo, author est & institutor Ecclesiæ ac Reipub. Christianæ, & Statuum ac officiorum, quæ eius, quæ Christiana est, sunt propria: ita etiam peculiarem habet prouidentiam & curam

c Act. 17. 26.
Familiarũ
distinctio
necessaria
& à Deo.

f Gen. 4. 25.
g Ec. 9. 26.